
Δημιουργική
Ανάγνωση και Γραφή
της Πεζογραφίας

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.)** σας καλωσορίζει στο Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο **«Δημιουργική Ανάγνωση και Γραφή της Πεζογραφίας»**.

Η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων οδήγησε το **Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning)** του Ε.Κ.Π.Α. στο σχεδιασμό των πρωτοποριακών αυτών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης, με γνώμονα τη **διασύνδεση της θεωρητικής με την πρακτική γνώση**, αναπτύσσοντας κυρίως, την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Στη συνέχεια, σας παρουσιάζουμε αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών για το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης: **«Δημιουργική Ανάγνωση και Γραφή της Πεζογραφίας»**, τις προϋποθέσεις συμμετοχής σας σε αυτό, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες που πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμες, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το προτεινόμενο εκπαιδευτικό πρόγραμμα απευθύνεται σε όλους όσους αγαπούν την ανάγνωση και τη λογοτεχνία, ελκύονται από το γράψιμο και θέλουν να βελτιώσουν τη τεχνική τους ασχολούμενοι με τη δημιουργική γραφή ή φιλοδοξούν να επιτύχουν ως λογοτέχνες, σε φοιτητές ή πτυχιούχους πανεπιστημιακών τμημάτων γλώσσας και λογοτεχνίας ή σε διδάσκοντες της Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για να βοηθηθούν στη διδασκαλία της λογοτεχνίας και να εφαρμόσουν τη βιωματική μάθηση που απαιτούν τα σχολικά προγράμματα πρώτα στον εαυτό τους ώστε, κατόπιν, να καθοδηγήσουν αποτελεσματικότερα τους μαθητές τους.

Στόχος του προγράμματος είναι να καλλιεργήσει, να βελτιώσει και να οξύνει τις αναγνωστικές ικανότητες των συμμετεχόντων και μέσω αυτής της διάστασης να διδαχθεί η δημιουργική γραφή μέσα από τη συστηματική, ευσύνοπτη και συγκεκριμένη προσέγγιση της νεοελληνικής λογοτεχνίας και της θεωρίας της λογοτεχνίας. Η διδασκαλία των παραπάνω δεν γίνεται με ψυχρό ακαδημαϊσμό αλλά με την ενεργητική συμμετοχή που ζητά η αντιμετώπιση της λογοτεχνίας ως επικοινωνιακού φαινομένου. Για αυτό το λόγο και ενθαρρύνεται η συχνή επικοινωνία με τους/τις διδάσκοντες/διδάσκουσες.

Για την ουσιαστική εμπάθυση στη δημιουργική ανάγνωση και γραφή το αντικείμενο του προγράμματος επικεντρώνεται στην πεζογραφία. Μελετώνται θεωρητικά τόσο το μυθιστόρημα όσο και το διήγημα με συγκεκριμένα παραδείγματα, τα οποία αναλύονται και επεξηγούνται. Οι βάσεις της γραφής δίνονται με συγκροτημένα παραδείγματα και ασκήσεις. Το πρόγραμμα καταλήγει σε παραγωγή κειμένου μικρής φόρμας (1.500-5.000 λέξεων), που θα αξιολογηθεί ως λογοτεχνικό κείμενο.

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Αίτηση συμμετοχής μπορούν να υποβάλλουν:

- ▶ απόφοιτοι Πανεπιστημίου/ΤΕΙ της ημεδαπής και της αλλοδαπής
- ▶ απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης με συναφή στο αντικείμενο εργασιακή εμπειρία

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας:

<https://elearningekpa.gr/>

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Τα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους είναι:

- ▶ Πρόσβαση στο Διαδίκτυο
- ▶ Κατοχή προσωπικού e-mail
- ▶ Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών

5. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία στα προγράμματα εξ αποστάσεως επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ διεξάγεται μέσω του διαδικτύου, προσφέροντας στον εκπαιδευόμενο «αυτονομία», δηλαδή δυνατότητα μελέτης ανεξαρτήτως περιοριστικών παραγόντων, όπως η υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται σταδιακά, ανά διδακτική ενότητα, μέσω ειδικά διαμορφωμένων ηλεκτρονικών τάξεων. Κατά την εξέλιξη κάθε θεματικής ενότητας

αναρτώνται σε σχετικό link οι απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανακοινώσεις.

Ο εκπαιδευόμενος, αφού ολοκληρώσει τη μελέτη της εκάστοτε διδακτικής ενότητας, καλείται να υποβάλει ηλεκτρονικά, το αντίστοιχο τεστ αξιολόγησης. Τα τεστ μπορεί να περιλαμβάνουν ερωτήσεις αντιστοίχισης ορθών απαντήσεων, πολλαπλής επιλογής, αληθούς/ψευδούς δήλωσης, ή upload, όπου ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να διατυπώσει και να επισυνάψει την απάντησή του. Η θεματική ενότητα μπορεί να συνοδεύεται από τελική εργασία, η οποία διατίθεται κατά την ολοκλήρωση της θεματικής ενότητας (εφόσον το απαιτεί η φύση της θεματικής ενότητας) και αφορά το σύνολο της διδακτέας ύλης.

Παράλληλα, παρέχεται **πλήρης εκπαιδευτική υποστήριξη** δεδομένου ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να απευθύνεται ηλεκτρονικά (για το διάστημα που διαρκεί το εκάστοτε μάθημα) στον ορισμένο εκπαιδευτή του, μέσω ενσωματωμένου στην πλατφόρμα ηλεκτρονικού συστήματος επικοινωνίας, για την άμεση επίλυση αποριών σχετιζόμενων με τις θεματικές ενότητες και τις ασκήσεις αξιολόγησης ή την τελική εργασία.

6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε κάθε διδακτική ενότητα ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να επιλύει και να υποβάλλει ηλεκτρονικά το αντίστοιχο τεστ, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτή του. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100%. Συνολικά, η βαθμολογία κάθε θεματικής ενότητας προκύπτει κατά το 60% από τις ασκήσεις αξιολόγησης και κατά το υπόλοιπο 40% από την τελική εργασία, η οποία εκπονείται στο τέλος του συγκεκριμένου μαθήματος και εφόσον το απαιτεί η φύση αυτού.

Η χορήγηση του **Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης** πραγματοποιείται, όταν ο εκπαιδευόμενος λάβει σε όλα τα μαθήματα βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50%. Σε περίπτωση που η συνολική βαθμολογία ενός ή περισσότερων μαθημάτων δεν ξεπερνά το 50%, ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης των μαθημάτων αυτών μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του προγράμματος. Η βαθμολογία που θα συγκεντρώσει κατά τη διαδικασία επανεξέτασής του είναι και η οριστική για τα εν λόγω μαθήματα, με την προϋπόθεση ότι ξεπερνά εκείνη που συγκέντρωσε κατά την κανονική διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε διαφορετική περίπτωση διατηρείται η αρχική βαθμολογία.

7. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

Πέρα από την **επιτυχή ολοκλήρωση** του προγράμματος για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής:

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης**

Η διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης Εκπαιδευόμενου στοχεύει στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, εξουσιοδοτημένο στέλεχος του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ, επικοινωνεί τηλεφωνικώς με ένα τυχαίο δείγμα εκπαιδευόμενων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του προγράμματος, εάν αντιμετώπισαν προβλήματα σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό, την επικοινωνία με τον ορισμένο εκπαιδευτή τους, καθώς και με τη γενικότερη μαθησιακή διαδικασία. Η τηλεφωνική επικοινωνία διεξάγεται με την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος, ενώ η μέση χρονική διάρκειά της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι περίπου 2-3 λεπτά.

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης, εφόσον κληθεί, ή μη ταυτοποίησής του κατά τη διεξαγωγή της, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων**

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων διασφαλίζει την εγκυρότητα των στοιχείων που έχει δηλώσει ο εκπαιδευόμενος στην αίτηση συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και βάσει των οποίων έχει αξιολογηθεί και εγκριθεί η αίτηση συμμετοχής του σε αυτό.

Κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας του προγράμματος, πραγματοποιείται δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων από τη Γραμματεία. Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι σε θέση να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία πιστοποιούν τα στοιχεία που έχει δηλώσει στην αίτηση συμμετοχής (Αντίγραφο Πτυχίου, Αντίγραφο Απολυτήριου Λυκείου, Βεβαίωση Εργασιακής Εμπειρίας, Γνώση Ξένων Γλωσσών κ.τ.λ.).

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων, εφόσον κληθεί, ή μη ύπαρξης των δικαιολογητικών αυτών, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων**

Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να μην έχει οικονομικής φύσεως εκκρεμότητες. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιες, το πιστοποιητικό σπουδών διατηρείται στο αρχείο της Γραμματείας, μέχρι την ενημέρωση της για τη διευθέτηση της εκκρεμότητας.

Αναλυτική περιγραφή των παραπάνω υπάρχει στον Κανονισμό Σπουδών:

<https://elearningekpa.gr/regulation>

8. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Οι συγγραφείς του εκπαιδευτικού υλικού είναι μέλη ΔΕΠ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ή και ειδικοί εμπειρογνώμονες με ιδιαίτερη συγγραφική καταξίωση, οι οποίοι κατέχουν πολύ βασικό ρόλο στην υλοποίηση του προγράμματος.

9. ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης περιλαμβάνει **3 θεματικές ενότητες (μαθήματα)**.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Μάθημα 1: Αναγνωστικές προσεγγίσεις της Νεοελληνικής λογοτεχνίας

1η διδακτική ενότητα: Λογοτεχνικά και εξωλογοτεχνικά γένη και είδη.

Τι ορίζεται ως λογοτεχνικότητα; Αναφορά στα λογοτεχνικά και εξωλογοτεχνικά γένη και είδη. Ορισμοί με σύντομη ιστορική αναδρομή των όρων: διήγημα, μυθιστόρημα, νουβέλα. Πώς διαβάζουμε, τι προσδοκούμε από ένα πεζό; Θέλουμε ως συγγραφείς να γράψουμε ότι μας αρέσει να διαβάζουμε ως αναγνώστες; Ασκήσεις. Συμβουλευτική βιβλιογραφία.

2η διδακτική ενότητα: Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Σχολές και ρεύματα.

Συνοπτική παρουσίαση της Ιστορίας της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας με πίνακες και διαγράμματα. Έμφαση θα δοθεί στα λογοτεχνικά ρεύματα που καθορίζουν όχι την ιστορική πορεία της λογοτεχνίας μέσω των προσώπων αλλά την εξέλιξη της λογοτεχνικής γραφής. Η μελέτη αυτή μας βοηθά ουσιαστικά τόσο στην αναγνωστική όσο και στη συγγραφική μας

αυτογνωσία: ποιο είναι το πολιτισμικό μας υπόβαθρο, ποια έργα γνωρίζουμε, ποια έχουμε διαβάσει, τι γνωρίζουμε για αυτά; Επιπλέον, θα συνειδητοποιήσουμε τι μας έχει επηρεάσει και πώς, γιατί δεν υπάρχει παρθενογένεση στη συγγραφή αλλά ένας διαρκής και γόνιμος διάλογος των κειμένων. Ασκήσεις. Συμβουλευτική βιβλιογραφία.

3η διδακτική ενότητα: Τεκμήρια συγγραφικής πράξης.

Πώς γράφουν οι Έλληνες πεζογράφοι; Από πού αντλούν έμπνευση; Πώς οργανώνουν το κείμενό τους; Η ενότητα αυτή έχει στόχο να δείξει μέσα από χαρακτηριστικά παραδείγματα επώνυμων δημιουργών τη συγγραφική πορεία από την πρώτη έμπνευση στην τελική ολοκλήρωση. Ασκήσεις. Συμβουλευτική βιβλιογραφία.

Μάθημα 2: Συγγραφικοί πειραματισμοί με τη Θεωρία της λογοτεχνίας

1η διδακτική ενότητα: Οι θεωρητικές απόψεις για τη λογοτεχνία. Αφηγηματολογία.

Σύντομη παρουσίαση των Θεωρητικών Σχολών που ασχολήθηκαν με το πολιτισμικό φαινόμενο της λογοτεχνίας από τις αρχές του 20ου αιώνα ως σήμερα. Έμφαση στην αφηγηματολογία, κλάδου της Κειμενολογίας, που επιχειρεί να διατυπώσει τη θεωρία των λογοτεχνικών κειμένων ως προς την αφηγηματικότητά τους. Εφαρμογή διαφορετικών θεωριών στο ίδιο αφηγηματικό κείμενο. Τρόποι αφήγησης μιας ιστορίας. Ασκήσεις. Συμβουλευτική βιβλιογραφία.

2η διδακτική ενότητα: Πως η αφήγηση γίνεται μυθιστόρημα/διήγημα.

Εξήγηση των όρων «ιστορία» και «πλοκή»: Η διαφορά ανάμεσα στο «Ένας γέρος βασιλιάς πέθανε στην Κανταβρυγία ένα συννεφιασμένο πρωί και τον έθαψαν αμέσως» και στο «Ένας γέρος βασιλιάς πέθανε στην Κανταβρυγία πίνοντας κρασί δηλητηριασμένο από τη βασίλισσα ένα συννεφιασμένο πρωί και τον έθαψαν αμέσως» είναι απλώς έξι λέξεις παραπάνω; Παρουσίαση της φύσης και της δομής της πλοκής. Οι νόμοι της πλοκής. Παραλλαγές παραδοσιακής πλοκής. Οι τρόποι της δράσης. Παραδειγματισμός με κείμενα. Ασκήσεις. Συμβουλευτική βιβλιογραφία.

3η διδακτική ενότητα: Ο «βασιλιάς» της αφήγησης: ο χαρακτήρας.

Το λογοτεχνικό βασίλειο των φανταστικών προσώπων που ουσιαστικά καθοδηγούν τις αναγνώσεις μας ορίζεται από τους συγγραφείς, τα έργα, τα ρεύματα, τις σχολές που ήδη

γνωρίσαμε. Οι θεωρητικές απόψεις γύρω από το χαρακτήρα: Τελικά πέθανε ή ζει; Η τυπολογία των χαρακτήρων. Η κατασκευή και η αξιολόγησή τους. Παραδειγματισμός με κείμενα. Ασκήσεις. Συμβουλευτική βιβλιογραφία.

4η διδακτική ενότητα: Ορίζοντας το χώρο και το χρόνο. Α'. Το σκηνικό.

Στην αφήγηση ο χώρος και ο χρόνος είναι στοιχεία αλληλένδετα. Ο καθορισμός του χώρου πραγματώνεται από το σκηνικό. Υπάρχει αφήγηση χωρίς σκηνικό; Τα στοιχεία, οι τρόποι σύνθεσης και τα είδη του σκηνικού. Παραδειγματισμός με κείμενα. Ασκήσεις. Συμβουλευτική βιβλιογραφία.

5η διδακτική ενότητα: Ορίζοντας το χώρο και το χρόνο. Β'. Ο χρόνος.

Ο φυσικός χρόνος και ο χρόνος της προσωπικής εμπειρίας του αναγνώστη. Ποιος είναι ο χρόνος της αφήγησης και ποιος ο χρόνος της ιστορίας; Πως συνδέεται ο χρόνος της αφήγησης με το χρόνο της ανάγνωσης; Παραδειγματισμός με κείμενα. Ασκήσεις. Συμβουλευτική βιβλιογραφία.

6η διδακτική ενότητα: Πίσω στα βασικά: Λογοτεχνία και ύφος.

Στοιχεία διαμόρφωσης του λογοτεχνικού ύφους: Προφορικός και γραπτός λόγος, σχήματα λόγου, υποκειμενικότητα και αντικειμενικότητα, ο ρυθμός του πεζού λόγου, προσωπικό και κοινό ύφος. Ασκήσεις. Συμβουλευτική βιβλιογραφία.

Μάθημα 3: Το Διήγημα: Ενεργητική ανάγνωση και δημιουργική γραφή της μικρής φόρμας

1η διδακτική ενότητα: Από την ανάγνωση του διηγήματος στη συγγραφή του.

Συνοπτική παρουσίαση των ειδών της μικρής φόρμας: από το πολυσέλιδο διήγημα στη μικρομυθοπλασία. Τι είδους διήγημα θέλω να γράψω; Γιατί το επιλέγω; Ποιο θέμα με ενδιαφέρει και γιατί; Σε ποιους απευθύνομαι; Η έμπνευση και η αρχική οργάνωση της ιστορίας.

2η διδακτική ενότητα: Η κατασκευή των χαρακτήρων.

Ποιοι και πόσοι θα είναι οι χαρακτήρες μου; Πως θα τους κατασκευάσω; Έχω ως αναγνώστης συγκεκριμένα προαποφασισμένα πρότυπα; Ποιος θα είναι ο λόγος τους, η σκέψη τους, η μορφή τους; Έλεγχος της ατομικής συγγραφικής προόδου του σπουδαστή.

3η διδακτική ενότητα: Ο χρόνος και ο τόπος του διηγήματός μου.

Ποιο χώρο και ποιο χρόνο επιλέγω για το διήγημά μου και γιατί; Με ποιους τρόπους θα τους συγκροτήσω; Η επιλογή του χρόνου και του τόπου επηρέασε το είδος της μικρής φόρμας που επέλεξα; Έλεγχος της ατομικής συγγραφικής προόδου του σπουδαστή.

4η διδακτική ενότητα: Λίγο πριν το τέλος της αρχής: είμαι λογοτέχνης;

Οργανώνοντας το τελικό κείμενο. Έχω προσωπικό λογοτεχνικό ύφος; Πως αξιολογώ το κείμενό μου και πως των άλλων; Ασκήσεις αυτοκριτικής.